

OSNOVNA ŠOLA RAKA, Raka 36, 8274 RAKA

**PRAVILA ŠOLSKEGA REDA
OSNOVNE ŠOLE RAKA**

Verzija 3

September, 2017

Na podlagi 60. e člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06) je svet Osnovne šole Raka 28. 09. 2017 sprejel

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA v Osnovni šoli Raka

1. člen (namen pravil)

Ta pravila natančneje opredeljujejo dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, kršitve, postopke in ukrepe v primeru kršitev pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev.

2. člen (opredelitev pojmov)

- a. Učenec je spolno nevtralen izraz za udeleženca ali udeleženko v učnem procesu, ki obiskuje pouk v Osnovni šoli Raka in ni delavec šole.
- b. Mlajši učenec je učenec, ki še ni dopolnil 14 let.
- c. Starejši učenec je učenec, ki je že dopolnil 14 let.
- d. Učenec s posebnimi potrebami je učenec z odločbo pristojne institucije, s katero so ugotovljene in opredeljene posebne potrebe tega učenca.
- e. Kršitev je vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju z veljavno zakonodajo, s temi pravili ali z ostalimi akti šole. Kršitve razčlenjujemo s temi pravili na lažje, težje in najtežje.
- f. Postopek je proces, ki se začne z opredelitvijo kršitve in konča z vzgojnim ukrepom, ki je v skladu s temi pravili.
- g. Vzgojni ukrep je končni rezultat postopka, ki na zakonit in predvidljiv način določa odziv šole na ugotovljeno kršitev.

3. člen (dolžnosti in odgovornosti učenca)

Dolžnosti učenca so, da:

- a. redno obiskuje pouk in izbirne predmete ter ostale načrtovane aktivnosti,
- b. ravna v skladu s pravili šolskega in hišnega reda,
- c. spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole z upoštevanjem drugačnosti,
- d. v šoli in izven nje skrbi za lastno zdravje in varnost,
- e. spoštljivo ravna s šolsko lastnino,
- f. skrbno prinaša šolske potrebščine,
- g. sodeluje v šolskih aktivnostih,
- h. izpolnjuje svoje učne in druge obveznosti,
- i. sodeluje pri urejanju šolske okolice in prepoznavnosti šole.

Učenec je odgovoren za dosledno izpolnjevanje svojih dolžnosti in kršitev zakonskih in šolskih predpisov, vključno s temi pravili. Mlajši učenec ni kazensko odgovoren za najtežje kršitve. Starejši učenec je kazensko odgovoren za najtežje kršitve. Učenec je odškodninsko odgovoren po splošnih pravilih civilnega prava (obligacijskega zakonika).

4. člen

(načini zagotavljanja varnosti)

Nadzor na šolskem območju je organiziran z dežurstvom učiteljev. Učenci so dolžni upoštevati navodila nadzornih oseb.

Učencem zagotavljamo varnost:

- a. z doslednim izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu;
- b. z izvajanjem osnovnega preventivnega zdravstvenega programa;
- c. z izvajanjem prometno varnostnega programa, ki obsega:
 - izvajanje učnega programa prometne vzgoje pri rednem pouku,
 - vsakodnevno osveščanje učencev o doslednem upoštevanju prometnih predpisov pri vključevanju v promet kot pešci, kolesarji ali kot vozači, s poudarkom na odgovornem vedenju,
 - prikaz varnih dohodov do šole z Načrtom šolskih poti na veznem hodniku med starejšo in novejšo zgradbo šole, na oglasni deski za starše, učence ...
 - obveščanje staršev o njihovi vlogi in odgovornosti pri vzgoji otrok za varno vključevanje v promet,
 - spremljanje skupin učencev na avtobus po pouku, in sicer za skupine, ki prečkajo cesto; za te, ki vstopajo na strani šole, ne velja,
 - urejanje prometa s prometnimi oznakami na vseh dohodih v šolo,
 - drugo;
- d. z zaklepanjem šole v času pouka med 7.30 in 12.30,
- e. z dežurstvom učiteljev med odmori na hodnikih, v skupnem prostoru, garderobah in jedilnici; na razredni stopnji je učitelj varstva na hodniku in nadzira učence v treh učilnicah, na predmetni stopnji je učitelj varstva v večnamenskem prostoru in nadzira učence v učilnicah,
- f. z oblikovanjem oddelkov in skupin učencev v skladu z veljavnimi normativi in standardi in z zagotavljanjem ustreznega števila spremljevalcev pri različnih dejavnostih, v skladu z veljavnimi normativi in standardi in navodili za izvajanje učnih načrtov;
- g. z varovanjem šolskih objektov z alarmnim protivlomnim sistemom,
- h. s protipožarnim alarmnim sistemom in s požarnimi vrati na dveh vhodih v šolo.

Naloge dežurnih učiteljev

- a. Učitelji skrbijo za red in disciplino med odmorom za malico in kosilo v jedilnici. Učence od 1. do 5. razreda odpelje na malico razredničarka oziroma učitelj nerazrednik, ki je pred malico poučeval v razredu, v jedilnici pa skrbi za red dežurna učiteljica. Dežurni učitelj predmetne stopnje med odmorom za malico pelje učence od 6. do 9. razreda na malico v urejeni skupini. Če učitelj oceni, da je varno, lahko pušča učence

kakor prihajajo iz učilnic, sam pa gre v jedilnico pred njimi. Enako velja ob odhodu iz jedilnice.

Po malici učence predmetne stopnje odpelje v učilnice dežurni učitelj, učence razredne stopnje pa razredničarke oziroma učitelj nerazrednik, ki po malici poučuje v oddelku.

- b. Med 7. 20 in 7. 30 za učence skrbi učitelj, ki prvo uro poučuje v oddelku. Na razredni stopnji med odmori skrbijo za svoje učence razredničarke. Enako v času od 7. 20 do 7. 30. Na razredni stopnji učijo tudi nerazredniki, zato razredničarke ne morejo v celoti prevzeti skrbi za učence. Učitelj, ki konča uro, skrbi za učence do prihoda naslednjega učitelja. 10 minut pred poukom zjutraj za učence skrbi učitelj, ki bo poučeval v oddelku 1. uro.

O posebnostih učitelji sproti obveščajo razredničarke ter ravnateljico.

Naloge rediteljev

Vsak teden sta v oddelku dva učenca reditelja. Njuna naloga je, da:

- a. skrbita, da je učilnica ali prostor, v katerem učenci delajo, vedno urejen,
- b. ob začetku vsake učne ure dežurna učenca seznanita strokovnega delavca z odsotnostjo učencev,
- c. po končani uri in po potrebi že med uro počistita tablo in uredita učilnico,
- d. opravljata druge naloge, za katere ju pooblasti oddelčna skupnost ali razrednik.

5. člen

(pravila obnašanja in ravnanja)

Obnašanje med poukom

- a. Pouk poteka v umirjenem ozračju pod vodstvom učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Učenci so pri pouku aktivni, pripravijo potrebne pripomočke, poslušajo razlago, upoštevajo navodila in opozorila učiteljev, resno delajo v skupinah ter po končani uri za seboj pospravijo. Iz učilnice odidejo, ko jim to dovoli učitelj.
- b. Če učenec zamudi, se opraviči, dela pa ne moti.
- c. Učenci med poukom ne žvečijo in ne jedo.
- d. Učenci upoštevajo pravila v posamezni učilnici.

Oblačila in obutev

- a. Učenci si v garderobah sezujejo čevlje in se preobujejo v copate. Nošenje copat je obvezno. Čevlje in vrhnja oblačila puščajo v garderobi v garderobnih omaricah, na obešalnih stenah ali na policah. Učenci skrbijo za urejenost garderobe.
- b. Pri pouku športa so učenci oblečeni v športna oblačila in obuti v čiste športne copate.
- c. Na športnih dnevih, ekskurzijah in drugih oblikah šolskih dejavnosti izven prostorov šole morajo biti učenci oblečeni in obuti v skladu z navodili učiteljev.

Mobilni telefoni in druge elektronske naprave

- a. V času šolskih in obšolskih dejavnosti ter med odmori je uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav prepovedana, razen če je potrebna za zagotavljanje

varnosti ali zdravja učenca ali če učenci skladno z navodili učitelja telefone uporabljajo kot pripomoček pri pouku. Učenci, ki prinašajo elektronske naprave v šolo, jih na lastno odgovornost puščajo v nezaklenjenih garderobnih omaricah. Če učenec v šolo prinese elektronske naprave, zanje tudi v celoti odgovarja.

- b. V nujnih primerih lahko učenci uporabijo telefon v tajništvu šole.
- c. Zvočno in slikovno snemanje in fotografiranje učencev brez dovoljenja staršev in delavcev šole brez njihovega soglasja ni dovoljeno.
- d. Ob prihodu z ekskurzij in drugih poti učenci uporabijo mobilni telefon. Če ga nimajo, za obveščanje poskrbijo učitelji.

Čakanje na pouk

- a. Učenci razredne in predmetne stopnje gredo ob zvonjenju v učilnice, razen učenci predmetne stopnje, ki čakajo pouk tehnike in tehnologije. Ti počakajo učiteljico v skupnem prostoru na predmetni stopnji. Skupaj gredo v učilnico tehnike in tehnologije. Enako velja za odhod v računalniško učilnico in za odhod k športu po malici in po kosilu.
- b. Če posamezni učitelj izbirnega predmeta s področja športa učencem dovoli, da počakajo pred vrati v predprostoru telovadnice, je zanje odgovoren sam in ne kdo drug.

Gibanje po šoli

- a. Učenci pešci prihajajo v šolo od 20 do 10 minut pred pričetkom pouka. Gredo v varstvo. Vozači imajo organizirano jutranje varstvo vozačev.
- b. Varstvo vozačev je zagotovljeno v za to določenih učilnicah in v večnamenskem prostoru. Če učenec vozač ne čaka na prevoz na dogovorjenem mestu, starši podpišejo soglasje, da po pouku prevzemajo odgovornost za otroka. Učenec v tem primeru zapusti šolo ob koncu pouka. Enako velja po pouku za učence pešce.
- c. Prvošolce starši pospremi do učilnice za jutranje varstvo. Prvošolci pridejo zjutraj do 7.20 v učilnico jutranjega varstva in ne v matično učilnico. Učenci iz podaljšanega bivanja odhajajo domov v spremstvu staršev ali sami na osnovi pisnega dovoljenja staršev. Šola zanje ne prevzema odgovornosti. Starši, ki pridejo po svojega otroka, nase opozorijo s trkanjem, odprejo vrata in počakajo na hodniku.
- d. Med odmori se učenci zadržujejo v učilnici oziroma v skupnem prostoru predmetne stopnje ali v knjižnici.
- e. Učenci se med odmori ne zadržujejo v garderobi in sanitarijah. Za potrebe pouka med odmori lahko gredo v garderobo do svoje omarice in iz nje vzamejo potrebščine.
- f. Učenci čakajo na pouk športa na hodniku pred telovadnico, po malici in kosilu pa v skupnem prostoru. V garderobo jih spusti učitelj.
- g. V garderobe vstopijo, ko predhodna skupina učencev odide in ko jim to dovoli učitelj. Preoblečejo se in počakajo učitelja v garderobi.
- h. V času prostih ur so učenci pod nadzorom učitelja v knjižnici, večnamenskem prostoru ali v učilnici. Na določene ure učenci nimajo neposrednega stalnega nadzora, če učitelji ocenijo, da jim lahko zaupajo.
- i. V dopoldanskem času učenci ne zapuščajo šole, razen za potrebe pouka, pod vodstvom oziroma po naročilu učitelja ali strokovnih delavcev.

Prehrana

- a. Hrano, malico in kosilo, uživajo učenci v jedilnici ali v izjemnih primerih v učilnici. Upoštevajo kulturo prehranjevanja. Po jedi pospravijo za seboj. Mize po malici pobrišeta dežurna učenca.
- b. Hrane ni dovoljeno odnašati iz jedilnice. Učenci lahko gredo brez spremstva med odmorom po sadje, a ga pojedjo v jedilnici.
- c. Pred odhodom na malico in kosilo učenci pustijo torbe v učilnici, ki jo zapuščajo.

Skrb za lastnino in urejenost šole

- a. Za svoje stvari skrbijo in odgovarjajo učenci sami.
- b. V šolskih in drugih prostorih, kjer se odvijajo šolske in obšolske dejavnosti, vsi učenci spoštujejo šolsko in tujo lastnino.
- c. Če učenci opazijo poškodbe na šolski opremi ali različnih pripomočkih, o tem obvestijo učitelje.
- d. Učenci ne smejo namenoma povzročiti škode na šolskem inventarju.
- e. Garderobne omarice učencev so odklenjene. Ključ imajo učenci, ki ga želijo imeti. Če ga dvakrat pozabijo, ključ oddajo.

Skrb za čistočo

V šolskih prostorih in v sanitarijah učenci skrbijo za čistočo, varčnost s papirjem in vodo in se v njih ne zadržujejo po nepotrebnem.

Prepovedi in omejitve

Na območju šolskega prostora je prepovedano:

- a. uživati, prinašati, ponujati ali prodajati cigarete, mamila in druge prepovedane substance, alkoholnih pijač;
- b. uporabljati, prinašati, ponujati ali prodajati pirotehnična in druga sredstva, ki lahko ogrožajo zdravje ali življenje;
- c. vsako fizično in psihično nasilje med in nad učenci ter nad delavci šole;
- d. namerno uničevanje šolske lastnine ali lastnine drugih učencev in delavcev šole;
- e. neupravičeno zapuščanje šolskih prostorov v času poteka vzgojno-izobraževalnega procesa;
- f. vstopanje v šolo z rolerji, skiroji;
- g. nedovoljeno fotografiranje in snemanje;
- h. vsa ostala dejanja, ki jih veljavna zakonodaja opredeljuje kot kazniva.

Prevzemanje učencev iz šole v prvi triadi

Starši so dolžni v pisni obliki sporočiti šoli seznam vseh oseb, ki lahko prevzamejo učenca iz šole. Šola so dolžni tudi seznaniti z omejitvami, kot je prepoved približevanja učencu. Kadar učitelj dvomi, da je oseba, ki želi otroka prevzeti, do tega res upravičena, pri starših preveri upravičenost osebe do prevzema otroka. Šola ne sme izročiti učenca osebi, ki kaže vidne znake opitosti ali vpliva nedovoljenih snovi. Šola pokliče drugega starša ali skrbnika. Če ta ne obstaja, pokliče zakonitega zastopnika otroka, ki mora organizirati varno spremstvo učenca.

6. člen (kršitve)

Za kršitev se šteje vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju s Pravili šolskega reda, ostalimi akti šole ali veljavno zakonodajo. Kršitve delimo na lažje, težje in najtežje. Pri razvrščanju kršitev si pomagamo s prilogo A tega pravilnika.

7. člen (postopki in ukrepi v primeru kršitev)

V primeru ugotovljenih kršitev in 6. člena teh pravil lahko šola sproži ustrezne postopke in ustrezno ukrepa proti kršitelju. Pri tem mora dosledno upoštevati naslednja načela:

- a. Učencu se ne sme izreči ukrepa, s katerim bi bile kršene njegove zakonite pravice.
- b. Spore je potrebno najprej reševati na miren način.
- c. **Načelo postopnosti:** proti kršitelju, pri katerem je bila prvič ugotovljena kršitev, mora šola uvesti postopek, ki vodi do najmilejšega predvidenega ukrepa. V primeru nadaljnjih kršitev se ukrepi stopnjujejo.
- d. Kršitev mora biti ugotovljena brez razumnega dvoma. V nasprotnem primeru šola proti kršitelju ne sme ukrepati.
- e. **Načelo sorazmernosti:** izrečeni ukrep mora biti sorazmeren s težo kršitve.
- f. **Načelo individualizacije:** pri izbiri postopka in izreku vzgojnega ukrepa je potrebno upoštevati vse subjektivne in objektivne okoliščine primera.
- g. **Načelo kontradiktornosti:** kršitelju je potrebno omogočiti izjavo o kršitvenem dejanju ali dogodku in o izjavah nasprotne strani.
- h. Proti kršitelju se v isti zadevi lahko ukrepa samo enkrat.
- i. **Privilegij zoper samoobtožbo:** šola od kršitelja ne sme pridobiti priznanja krivde ali kakršnihkoli izjav o kršitvi na nezakonit način.

Pri izbiri postopkov in vzgojnih ukrepov si pomagamo s prilogo A teh pravil. Pri tem je potrebno upoštevati, da je za učence s posebnimi potrebami nujna vključitev tričlanske komisije, ki presodi ustreznost postopka za izrek vzgojnega ukrepa in izbiro vzgojnega ukrepa. Kadar je tričlanska komisija v dvomu o ustreznosti postopka ali vzgojnega ukrepa, mora pridobiti mnenje ustreznega strokovnjaka.

Določila prejšnjega odstavka se uporabijo tudi v dvomu o prištevnosti kršitelja v času, ko je storil kršitev.

V primeru kršitev, pri katerih je bila povzročena škoda, je potrebno upoštevati starost kršitelja:

- Mladoletnik **do dopolnjenega sedmega leta** ne odgovarja za škodo, ki jo povzroči.
- Mladoletnik **od dopolnjenega sedmega do dopolnjenega štirinajstega leta** ne odgovarja za škodo, razen če se dokaže, da je bil ob povzročitvi škode zmožen razsojati.
- Mladoletnik **z dopolnjenimi štirinajstimi leti** odgovarja po splošnih pravilih o odgovornosti za škodo.

Mlajši učenci za najtežje kršitve kazensko ne odgovarjajo. Ko učenec dopolni 14 let starosti, se njegova kršitev presoja tudi z vidika mladoletnikove kazenske odgovornosti.

8. člen (tričlanska komisija)

Tričlanska komisija obravnava težje kršitve, za katere je v prilogi A teh Pravil predviden postopek pred tričlansko komisijo. Naloga tričlanske komisije je tudi opredeljevanje kršitev, ki v prilogi A teh pravil niso navedene, in predlaganje postopkov in ukrepov, ki so sicer v prilogi A teh pravil predvideni, vendar bi bili zaradi osebnih ali drugih okoliščin v konkretni zadevi neprimerni. Tričlanska komisija predlaga postopek in možne ukrepe za obravnavo teh kršitev.

Tričlansko komisijo skliče ravnatelj za vsak primer posebej.

9. člen (organiziranost učencev)

Oddelčna skupnost

V osnovni šoli se učenci organizirajo v oddelčne skupnosti. Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka. Oddelčne skupnosti sprejmejo program dela. Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v Skupnost učencev šole.

Skupnost učencev šole

Za uveljavljanje svojih pravic in interesov se oddelčne skupnosti preko svojih predstavnikov povezujejo v skupnost učencev šole. Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v Skupnost učencev šole. Ta sprejme letni program dela. Skupnost učencev ima mentorja, ki ga imenuje ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole.

Šolski parlament

Šolski parlament je izvršilni organ Skupnosti učencev šole. Predstavnike v parlament voli Skupnost učencev. Sestavljajo ga učenci, ki jih delegirajo v oddelčni skupnosti. Število predstavnikov skupnosti učencev je toliko, kolikor je oddelkov na šoli. Sklicatelj šolskega parlamenta je mentor Skupnosti učencev šole. Pobudo za sklic šolskega parlamenta lahko poda tudi predstavnik oddelčne skupnosti ali ravnatelj/ravnateljica. Šolski parlament se skliče najmanj dvakrat letno. Prvi sestanek novo oblikovanega parlamenta skliče ravnatelj/ravnateljica. Predstavniki predlagajo predloge iz Programa dela oddelčne skupnosti.

10. člen (opravičevanje odsotnosti)

Pouk je določen z urnikom. K uram prihajajo učenci in učitelji točno. V primeru zamude so se učenci dolžni opravičiti in navesti vzrok. Neopravičeni zamudi sledi neopravičena ura. Vzrok morebitne zamude pove tudi učitelj.

Vsak izostanek svojega otroka morajo starši opravičiti v roku pet delovnih dni po prihodu učenca v šolo. Izostanek do 5 delovnih dni opravičijo starši, daljšega pa zdravnik, če učitelj presodi, da je potrebno.

Koriščenje prostih dni so starši dolžni najaviti 3 dni pred izostankom.

Izreden odhod iz šole (slabo počutje, zdravniški pregledi, druge obveznosti ...) je dovoljen le z vednostjo razrednika oziroma učitelja, ki v razredu poučuje v času odhoda, in to v spremstvu staršev ali skrbnikov učenca.

11. člen

(sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev)

Sistematski pregledi in cepljenje

Splošni sistematski pregledi in cepljenja se izvajajo v 1., 3. in 6. razredu, medtem ko se v 8. razredu izvaja zgolj sistematski pregled. Šola ni dolžna voditi učence na zdravniške preglede in cepljenja.

Zobozdravstvene storitve

Ob šoli je zobna ambulanta, tako da imajo učenci zagotovljeno zobozdravstveno storitev in sistematično od 1. do 9. razreda. Program zobozdravstvene vzgoje je namenjen pravilnemu in rednemu čiščenju zob. V času odhajanja k zobozdravniku šola za učence ni odgovorna.

Dolžnost seznanitve

Starši so dolžni obvestiti šolo o zdravstvenem stanju učenca in posebnih zahtevah za ohranjanje njegovega zdravja, kadar je to potrebno za zagotavljanje ustreznega zdravstvenega varstva učenca v času pouka in dejavnosti izven prostorov šole.

12. člen

(veljavnost pravil in izjava o seznanitvi)

Pravila šolskega reda začnejo veljati po sprejetju na Svetu zavoda 28. 9. 2017. Veljati začnejo 29. 09. 2017. S tem dnem prenehajo veljati Pravila šolskega reda (verzija 2), sprejeta 27. 2. 2013.

- A: seznam kršitev, postopkov in ukrepov,
- B: opis postopkov.

Predsednica Sveta zavoda:

Ravnateljica:

Nina Pirc, prof.

Milvana Bizjan, prof.